

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
 GEODETSKI FAKULTET
 ZAVOD ZA GEOMATIKU
 KATEDRA ZA SATELITSKU GEODEZIJU

KOLOKVIJ KATEDRE ZA SATELITSKU GEODEZIJU

MODERNA GEODEZIJA U SRBIJI

prof. dr Ivan R. Aleksić, dipl.inž.geod.
 19. septembar 2013. Zagreb

SADRŽAJ

UVOD

1. SISTEMSKA REŠENJA
2. VISOKO OBRAZOVANJE
3. NACIONALNA INFRASTRUKTURA
 GEOPROSTORNIH PODATAKA

ZAKLJUČAK

UVOD

Moderna geodezija u Srbiji nastoji da odgovori na zahteve razvoja savremenog društva u celini.

Oblasti u kojima moderna geodezija danas učestvuje su:

- Razvoj fundamentalnih naučnih dostignuća,
- Tehnološki razvoj,
- Informatička revolucija,
- Inženjerska praksa,
- Obrazovanje,
- Društveno uređenje,
- ...

1. SISTEMSKA REŠENJA

1.1 ZAKONSKI OKVIRI

Osnovni zakoni vezani za savremeno geodetsko obrazovanje i geodetsku delatnost su:

1. Zakon o visokom obrazovanju (2005)
2. Zakon o državnom premeru i katastru (2009)

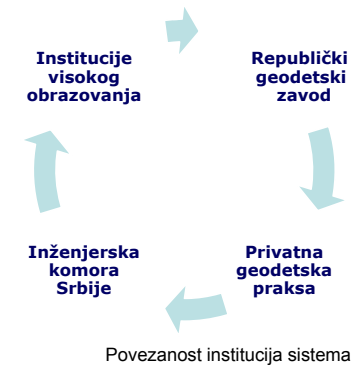

1.1 ZAKONSKI OKVIRI

SRODNI ZAKONI

- Zakon o planiranju i izgradnji
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu
- Zakon o eksproprijaciji
- Zakon o hipoteci
- Zakon o utvrđivanju katastarskog prihoda
- ...

1.2 INSTITUCIONALNI OKVIRI

1.3 SAVREMENI CILJEVI

Savremeni ciljevi društva mogu se globalno podeliti u tri grupe:

- Reforma sistema obrazovanja
- Reforma državne geodetske uprave
- Razvoj privatne geodetske prakse

2. VISOKO OBRAZOVANJE

2.1 REFORME VISOKOG OBRAZOVANJA

Period od 2005. do 2008. godine karakterišu najznačajnije reforme visokog obrazovanja, u skladu sa Bolonjskim procesom, realizovanim Zakonom o visokom obrazovanju iz 2005. godine.

Univerzitet u Berlinu

Wilhelm von Humboldt
1767 –1835

Univerzitet u Hanoveru

Carl Friedrich Gauss
1777 –1855

2.2 UNIVERZITETI U SRBIJI

UNIVERZITET U BEOGRADU

Univerzitet osnovan 1808. godine

UNIVERZITET U
NOVOM SADU

Univerzitet osnovan 1954. godine

Univerziteti sa visokim obrazovanjem geodezije i geoinformatike u Srbiji

2.3 UNIVERZITET U BEOGRADU

Univerzitet u Beogradu u svom sastavu ima 31 fakultet - organizovanih u 4 grupacije:

- društveno-humanističkih nauka,
- medicinskih nauka,
- prirodno-matematičkih nauka i
- tehničko-tehnoloških nauka,

kao i

- 11 naučnih instituta,
- univerzitetsku biblioteku i
- 8 centara.

2.4 GRAĐEVINSKI FAKULTET U BEOGRADU

GRAĐEVINSKI FAKULTET U BEOGRADU Fakultet osnovan 1846. godine	ODSEK ZA GEODEZIJU KATEDRA ZA GEODEZIJU I GEOINFORMATIKU Odsek osnovan 1947. godine

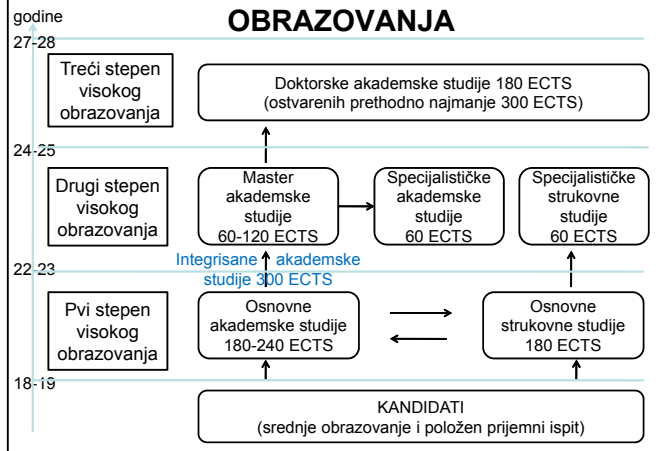
Institucije za visoko obrazovanje geodezije i geoinformatike

2.6 STUDIJE GEODEZIJE I GEOINFORMATIKE

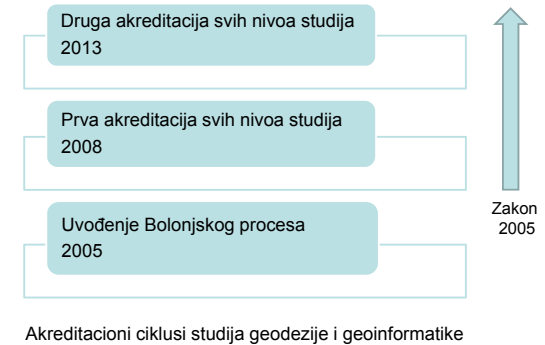
Stepen	Studije	Trajanje	ECTS
Prvi stepen	Osnovne akademske studije	3 godine	180
Drugi stepen	Master akademske studije	2 godine	120
Treći stepen	Doktorske akademske studije	3 godine	180

Trostepeni sistem studija

2.5 SISTEM AKADEMSKOG OBRAZOVANJA

2.7 AKREDITACIONI CIKLUSI

2.8 OSNOVNE AKADEMSKE STUDIJE

Glavne karakteristike osnovnih akademskih studija

1	Period	3 godine
2	ETCS	180
3	Broj predmeta	39
4	Predmeti obavezni	80%
5	Predmeti izborni	20%
6	Završni rad Sintezni projekat	Diploma Inženjer geodezije

2.8 OSNOVNE AKADEMSKE STUDIJE

Glavne karakteristike osnovnih akademskih studija

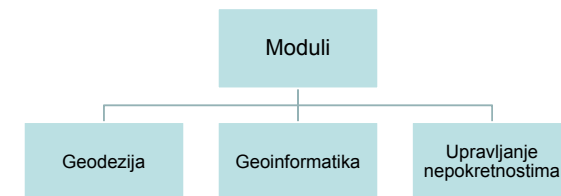
	Struktura predmeta	Zastupljenost
1	Opšteobrazovni	15.00 %
2	Teorijsko-metodološki	19.44 %
3	Naučno-stručni	35.00 %
4	Stručno-aplikativni	30.56 %

2.9 MASTER AKADEMSKE STUDIJE

Glavne karakteristike master akademskih studija

1	Period	2 godine
2	ETCS	120
3	Broj predmeta	19
4	Predmeti obavezni	60%
5	Predmeti izborni	40%
6	Završni rad Master rad	Diploma Master inženjer geodezije

2.10 MASTER AKADEMSKE STUDIJE

Moduli master akademskih studija

2.11 DOKTORSKE AKADEMSKE STUDIJE

Glavne karakteristike doktorskih akademskih studija

	Akreditacija	2008	2013
1	Period	3 godine	3 godine
2	ETCS	180	180
3	Broj predmeta	8	8
4	Predmeti obavezni	100 %	25%
5	Predmeti izborni	0 %	75%
6	Završni rad Doktorska disertacija	Diploma Doktor nauka	Diploma Doktor nauka

2.12 STANDARDI UPISA NA STUDIJE

Standardi upisa na studije geodezije i geoinformatike

Stepen	Studije	Broj studenata budžet+ sam. fin.	Ukupan broj
Prvi stepen	Osnovne akademske studije	40 + 20	60
Drugi stepen	Master akademske studije	1. Geodezija 50% 2. Geoinformatika 25% 3. Upravljanje nepokretnostima 25%	50
Treći stepen	Doktorske akademske studije	2+3	5

2.13 NAUČNO - ISTRAŽIVAČKI PROJEKTI

Na Građevinskom fakultetu postoje:

1. Međunarodni projekti - 6 projekata.
2. Projekti Ministarstva prosvete i nauke kojima rukovodi Građevinski fakultet - 6 projekata.
3. Projekti Ministarstva prosvete i nauke u kojima učestvuje Građevinski fakultet - 23 projekta.

2.13 NAUČNO - ISTRAŽIVAČKI PROJEKTI

Projekti u oblasti geodezije i geoinformatike:

- Land and Property Management, Collaborative project within DAAD programme "Stability Pact for South East Europe".
- TR 36020 – Unapređenje geodetske infrastrukture Srbije za potrebe savremenog državnog premera.
- TR 36009 - Primena GNSS i LIDAR tehnologije u monitoringu stabilnosti infrastrukturnih objekata i terena.
- III 44002 - Astroinformatika: primena IT u astronomiji i srodnim disciplinama.
- Drugi multidisciplinarni projekti.

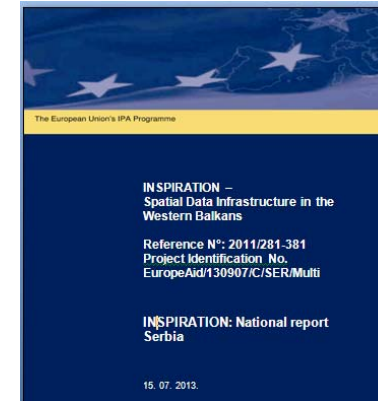
3. NACIONALNA INFRASTRUKTURA GEOPROSTORNIH PODATAKA

STUDIJA NIGP

Studija pod nazivom INSPIRATION Country Report – SERBIA urađena je u okviru realizacije projekta INSPIRATION Spatial Data Infrastructure in the Western Balkans.

Istraživanja i prikupljanja materijala realizovana su u periodu 2012.-2013. godine

STUDIJA NIGP

Naslovna strana Studije - INSPIRATION Country Report – SERBIA

METODOLOGIJA IZRADE STUDIJE

Metodologija izrade Studije zasnovana je na metodama istraživanja, analiza podataka, komunikacija, razgovora i analiza realizovanih anketa.

U istraživanjima i analizi podataka korišćeni su:

- službeni dokumenti Vlade Republike Srbije (VRS),
- službeni dokumenti Republičkog geodetskog zavoda (RGZ),
- službeni dokumenti drugih tela javne vlasti u Srbiji,
- studije, izveštaji, članci i prezentacije koje je RGZ izradio ili naručio,
- studije i izveštaji koji su izrađeni za potrebe EU.

OSNOVNI PODACI O AKETI

Opsežna anketa realizovana je krajem 2012. godine a učestvovalo je 78 institucija. Anketa je poslužila kao instrument za prikupljene informacija od subjekata NIGP-a i drugih učesnika, radi sagledavanja trenutnog stanja i potreba za dalji razvoj u geosektoru.

Upitnik je imao 33 pitanja grupisanih u 5 tema:

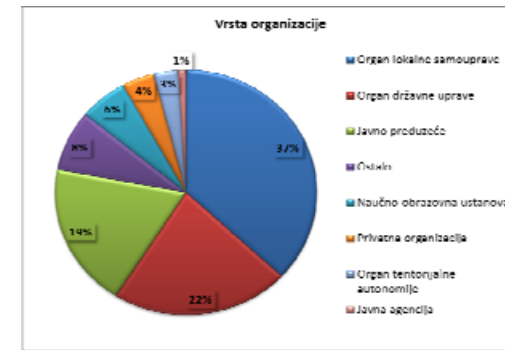
- Podaci o organizaciji;
- Prostorni podaci;
- Saradnja između subjekata NIGP;
- Standardizacija;
- Ostalo.

PODACI O ORGANIZACIJI

Struktura anketiranih organizacija prema vrsti

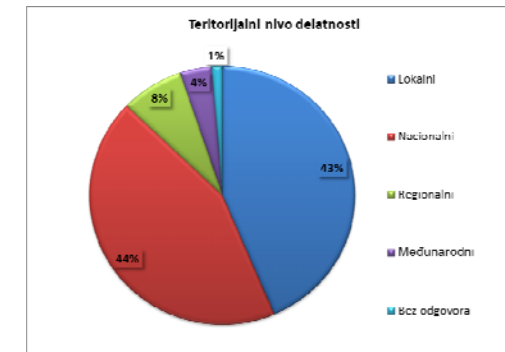
Institucija	Broj	Procenat
Organ lokalne samouprave	29	37%
Organ državne uprave (ministarstvo, posebna organizacija)	17	22%
Javno preduzeće	15	19%
Ostalo	6	8%
Naučno-obrazovna ustanova	5	6%
Privatna organizacija	3	4%
Organ teritorijalne autonomije	2	3%
Javna agencija	1	1%
Projektantsko-urbanistička organizacija	0	0%

PODACI O ORGANIZACIJI

Zastupljenosti organizacija u anketi prema vrsti

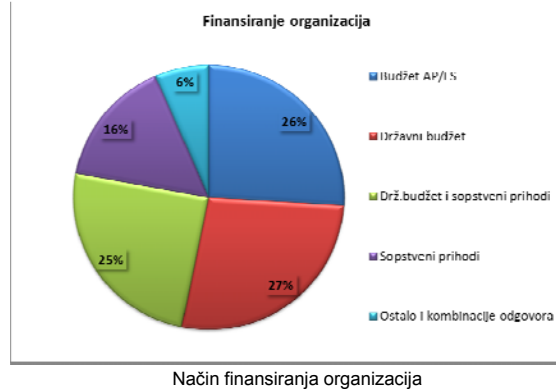
PODACI O ORGANIZACIJI

Organizacije prema teritorijalnom nivou delatnosti

PODACI O ORGANIZACIJI

PROSTORNI PODACI

Broj organizacija prema broju skupova prostornih podataka

PROSTORNI PODACI

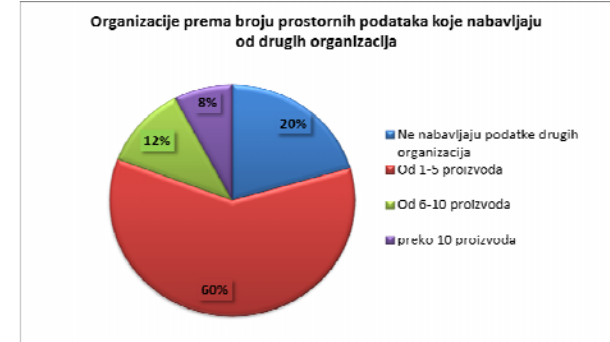
Najveći broj skupova podataka su označile organizacije:

- Republički geodetski zavod – 31 skup podataka;
- Republički seizmološki zavod – 11 skupova podataka;
- Opština Kanjiža – 11 skupova podataka.

Najzastupljeniji proizvodi su iz sledećih kategorija:

- Urbanizam (30%);
- Zaštita životne sredine (10%);
- Transport (8%);
- Topografija (7%);
- Hidrografija (5%);
- Zaštita prirode (5%);
- Ortofoto i satelitski snimci (4%);
- Lokalni registri (3%);
- Katastar nepokretnosti (3%);
- Infrastruktura (2%);
- Adrese (2%);
- Tematske karte (2%).

PROSTORNI PODACI

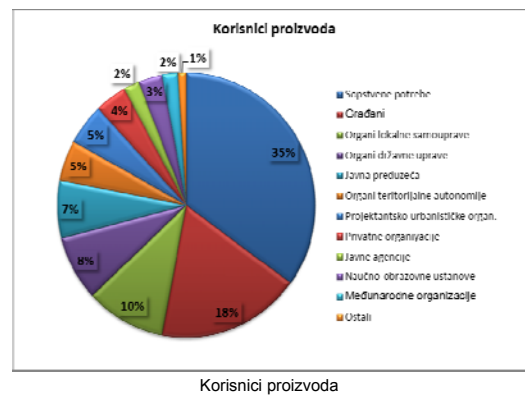
Broj organizacija prema broju proizvoda koje nabavljaju od drugih organizacija

PROSTORNI PODACI

Najčešći proizvodi koji se nabavljaju od drugih organizacija za redovne aktivnosti su sledeći:

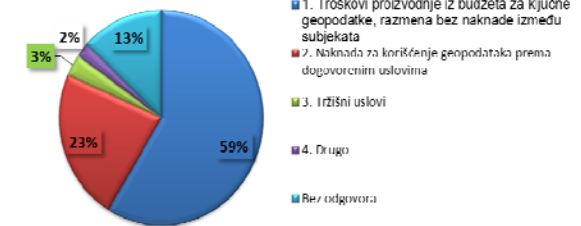
- Topografske karte (7%);
- Ortofoto (7%);
- Katastarski planovi (6%);
- Katastarske parcele (4%);
- Adresni podaci (3%);
- Listovi nepokretnosti (2%);
- Uslovi i saglasnosti (2%);
- Prostorni planovi (2%).

SARADNJA IZMEĐU SUBJEKATA NIGP

SARADNJA IZMEĐU SUBJEKATA NIGP

Model finansiranja NIGP-a

Modeli finansiranja NIGP - pojedinačni odgovori

STANDARDIZACIJA

U anketi su ponuđeni sledeći standardi:

- INSPIRE;
- ISO i CEN standardi;
- OGC standardi;
- W3C standardi;
- Standardi proizvođača GIS softvera;
- Nacionalni standardi Srbije.

STANDARDIZACIJA

Status primene INSPIRE standarda

Status INSPIRE standarda	Zastupljenost	Procenat
Bez odgovora	37	47%
Koristi se	6	8%
Delimično	5	6%
Potrebno	13	17%
Ne koristi se	8	10%
Nismo upoznati sa standardom	9	12%

STANDARDIZACIJA

Status primene ISO i CEN standarda

Status ISO i CEN standarda	Zastupljenost	Procenat
Bez odgovora	45	58%
Koristi se	6	8%
Delimično	4	5%
Potrebno	9	12%
Ne koristi se	7	9%
Nismo upoznati sa standardom	7	9%

ORGANIZACIJA I KOORDINACIJA USPOSTAVLJANJA NIGP

Organi NIGP u Republici Srbiji

ZAKLJUČAK

Institucije za geodeziju u cilju ispunjenja svoje misije i pružanja odgovora na zahteve razvoja savremenog društva neophodno je da se intezivnije uključe u:

- Međunarodna naučna istraživanja,
- Istraživanja tehnološkog razvoja,
- Podizanje kvaliteta obrazovanja,
- Korišćenje primera dobre prakse,
- Primenu istraživanja u praksi.

HVALA NA PAŽNJI